

Ericsson Nikola Tesla d.d.

**Konsolidirani finansijski izvještaji
i izvješće revizora
31. prosinca 2017.**

Sadržaj

Stranica

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa)	1 do 2
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja	3
Izvješće neovisnog revizora	4 do 9
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju	11 do 12
Konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu	13
Konsolidirani izvještaj o novčanom toku	14 do 15
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	16 do 61

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa)

Povijest i nastanak

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Matično društvo) je hrvatsko društvo koje kontinuirano posluje već preko šezdesetpet godina, a dokazalo se kao vodeći dobavljač i izvoznik specijalizirane telekomunikacijske opreme te ICT i programskih rješenja i usluga u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Matično društvo je nastalo kao rezultat pretvorbe društvenoga poduzeća Nikola Tesla - Poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja, po.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavio za Matično društvo i njegovih pet aktivnih ovisnih društava (od kojih dva sa sjedištem u Hrvatskoj, jedno u Bosni i Hercegovini, jedno na Kosovu i jedno u Bjelorusiji) te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj.

Osnovne djelatnosti

Osnovne djelatnosti Grupe su istraživanje i razvoj telekomunikacijskih programa i usluga, projektiranje, ispitivanje i integracija cjelovitih komunikacijskih rješenja, upravljanje uslugama te isporuka i održavanje komunikacijskih rješenja i sustava, kompanijama unutar Ericssonove grupe, kupcima u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, kao i kupcima u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu, Krapinska 45.

Kodeks korporativnog upravljanja

Grupa primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze d.d te ispunjava obveze koje iz njega proizlaze uz iznimku onih odredbi čija primjena u danom trenutku nije praktična.

Nadzorni odbor, Revizorski Odbor, Uprava i izvršno posloводство

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora tijekom 2017. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Arun Bansal	Imenovan 6. lipnja 2017. godine	Predsjednik
Roland Nordgren	Razriješen kao predsjednik 6. lipnja 2017. godine	
Ignac Lovrek	Ponovno imenovan 2. lipnja 2015. godine	Član; zamjenik predsjednika
Vidar Mohammar	Imenovan 2. lipnja 2015. godine	Član
Dubravko Radošević	Ponovno imenovan 27. svibnja 2014. godine	Član
Zvonimir Jelić	Ponovno imenovan 8. srpnja 2014. godine	Član i predstavnik zaposlenika

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa) (nastavak)

Nadzorni odbor, Revizorski Odbor, Uprava i izvršno posloводство (nastavak)

Revizorski odbor

Članovi Revizorskog odbora tijekom 2017. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Ignac Lovrek	Ponovno imenovan 2. lipnja 2015. godine	Predsjednik
Vidar Mohammar	Imenovan 3. rujna 2015. godine	Član
Vesna Vašiček	Imenovana 21. veljače 2017. godine	Članica

Uprava

Uprava se sastoji od jednog člana:

Gordana Kovačević	Ponovno imenovana 1. siječnja 2015. godine	Direktorica
-------------------	--	-------------

Izvršno posloводство

Članovi izvršnog posloводства na dan 31. prosinca 2017. godine:

Gordana Kovačević	Direktorica Društva
Branko Dronjić	Direktor, Ericssonova poslovna jedinica za IT i ispitnu okolinu
Damir Bušić	Direktor, Upravljanje komercijalnim ponudama (uključujući i pravne poslove)
Dario Runje	Direktor, Mreže
Darko Huljenić	Direktor, Istraživanje
Dragan Fratrić	Direktor, Opći poslovi
Goran Ožbolt	Direktor, Prodaja i marketing za Tele2 i alternativne operatore
Hrvoje Benčić	Direktor, Digitalne usluge i operacije s kupcima
Ivan Barać	Direktor, Prodaja i marketing za Hrvatski Telekom i ZND
Jagoda Barać	Direktorica, Prodaja i marketing za susjedne zemlje
Luciano Barreto Ferreira	Direktor, Financije (uključujući i nabavu)
Marijana Đuzel	Direktorica, Upravljanje ljudskim potencijalima
Milan Živković	Direktor, Strategija i razvoj poslovanja
Miroslav Kantolić	Direktor, Prodaja i marketing za VIPnet
Patrick Gerard Martin	Direktor, Centar za istraživanje i razvoj
Snježana Bahtijari	Direktorica, Marketing, komunikacije i društvena odgovornost

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Odgovornost je Uprave za svaku poslovnu godinu pripremiti konsolidirane financijske izvještaje koji daju istinit i vjeran prikaz financijske pozicije Grupe i rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima općenitu odgovornost za poduzimanje koraka u cilju očuvanja imovine Grupe te sprečavanja i ustanovljavanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, koje će dosljedno primjenjivati, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena te pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem nije primjerena.

Uprava je odgovorna dostaviti Nadzornom odboru godišnji izvještaj o ekonomskom položaju Grupe zajedno s godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima na odobrenje. Nakon odobrenja, izvještaji će biti predloženi Glavnoj skupštini dioničara Grupe.

Konsolidirane financijske izvještaje na stranicama 10 do 61 Uprava je odobrila 25. travnja 2018. godine za podnošenje Nadzornom odboru, a što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Gordana Kovačević
Direktorica
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
10000 Zagreb
Hrvatska

ERICSSON
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
HR-10 000 Zagreb
CROATIA

39

Izvešće neovisnog revizora

Dioničarima i Upravi društva Ericsson Nikola Tesla d.d.:

Izvešće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju konsolidirani financijski položaj društva Ericsson Nikola Tesla d.d. ("Društvo") i njegovih ovisnih društava (zajedno "Grupa") na dan 31. prosinca 2017. i njezinu konsolidiranu financijsku uspješnost te njezine novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji (MSFI).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru.

Što smo revidirali

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sadrže slijedeće:

- konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2017.;
 - konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2017.;
 - konsolidirani izvještaj o promjeni kapitala za godinu tada završenu;
 - konsolidirani izvještaj o novčanom toku za godinu tada završenu; i
 - bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući sažetak značajnih računovodstvenih politika.
-

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Grupe u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA Kodeksom*) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da su nerezivijske usluge koje smo pružili Grupi u skladu s primjenjivim zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj te da nismo pružili nerezivijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014.

Nerezivijske usluge koje smo pružili u razdoblju od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine su objavljene u bilješki 5 uz konsolidirane financijske izvještaje.

Naš pristup reviziji

Pregled

- Značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelina: 11,8 milijuna kuna, što predstavlja 0,8% od prihoda od prodaje.
- Obavili smo reviziju 3 pravna subjekta u 2 zemlje (Hrvatska i Bosna i Hercegovina).
- Naš revizijski opseg je obuhvatio 99% Grupnih prihoda i 100% apsolutne vrijednosti pripadajuće Grupne dobiti.
- Priznavanje prihoda od prodaje robe

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; kao na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Također smo obavili postupke vezano za zaobilazanje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu da li postoje dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Značajnost

Na opseg naše revizije je utjecala naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Temeljem naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvalitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu, kako je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ukoliko postoji, pojedinačno i u zbroju na konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu.

**Značajnost za
konsolidirane financijske
izvještaje kao cjelina**

11,8 milijuna kuna

Kako smo je utvrdili

0,8% od prihoda od prodaje.

**Obrazloženje za korišteno
odabrano mjerilo**

Smatramo da su prihodi mjerilo prema kojem dioničari najčešće mjere uspješnost poslovanja Grupe. Nadalje, većina prodaje i nabave ostvarena je temeljem internih transakcija unutar Ericsson Grupe i podložne su politikama transfernih cijena.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Priznavanje prihoda od prodaje robe

Vidi bilješku 1 uz financijske izvještaje pod naslovom „Priznavanje prihoda“ i bilješku 24 (Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja).

Usredotočili smo se na priznavanje prihoda, jer uvjeti plaćanja kupaca navedeni u ugovorima obično nisu u skladu s vremenskim slijedom kriterija priznavanja prihoda. Prihodi od isporuke robe uglavnom se priznaju po zapisniku o primopredaji odobrenog od strane kupca.

Procijenili smo dosljednost primjene politike priznavanja prihoda upotrebljavajući sljedeće procedure:

- Testirali smo dizajn i operativnu učinkovitost kontrola (uključujući i informatičke kontrole) nad sustavima prihoda diljem Grupe kako bismo utvrdili stupanj pouzdanosti u automatske kontrole i opće informatičko okruženje.
- Provjerili smo jesu li prihodi priznati u pravilnom vremenskom razdoblju testiranjem uzorka transakcija i ugovora, te uspoređujući razdoblje priznavanja prihoda sa zapisnicima o primopredaji odobrenim od strane klijenta.
- Također smo, na bazi uzorka, testirali prikladnost odgođenog prihoda povezivanjem statusa isporuke pojedinih ugovora i razdoblje izdavanja računa.
- Provjerili smo odgovarajuću raspodjelu prihoda između višestrukih obveza izvršenja za odabrani broj ugovora analizom razumnosti marži.
- Razgovarali smo s upravom o statusu ugovora s kupcima koji još nisu završeni kako bi utvrdili da li postoje gubici za koje nisu napravljena rezerviranja. Na temelju rasprave s odgovornim voditeljima projekata, procijenili smo razumnost očekivanih troškova za te ugovore u odnosu na stvarne troškove.

U našim testiranjima nismo utvrdili iznimke.

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja na konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Grupa posluje.

Prilikom utvrđivanja našeg sveobuhvatnog pristupa grupnoj reviziji, odredili smo vrstu posla koju je bilo potrebno odraditi direktno od strane nas, kao grupnog revizijskog tima ili revizora komponenti čije su procedure obavljene sukladno našim instrukcijama. Tamo gdje je posao obavljen od strane revizora komponenti, odredili smo razinu našeg uključivanja potrebnog za provođenje revizijskog posla nad tim komponentama kako bismo mogli zaključiti da li je prikupljeno dovoljno primjerenih dokaza koji čine osnovu za naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe kao cjeline.

Zajedno s matičnim društvom, identificirali smo 3 komponente za koje je napravljena revizija u punom opsegu, dok za 5 beznačajnih komponenti nisu napravljeni nikakvi revizijski postupci.

Revizijski postupci obavljeni kod svih značajnih komponenti i od strane grupnog revizijskog tima omogućili su nam pokriće od 99% ukupne Grupne imovine, 99% Grupnih prihoda i 100% apsolutne vrijednosti pripadajuće Grupne dobiti prije poreza.

Provođeci gore navedene postupke na razini svih značajnih komponenti uz dodatne postupke na razini Grupe, prikupili smo dovoljno primjerenih revizijskih dokaza vezano uz financijske informacije Grupe u cjelini, koje daju osnovu za naše mišljenje na konsolidirane financijske izvještaje.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće Grupe koje uključuje Opći izvještaj i Društveni izvještaj (u nastavku "Izvešće posloводства"), a koji sadrži Izjavu o primjeni načela korporativnog upravljanja, ali ne uključuju konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Izvešće posloводства te Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li Izvešće posloводства uključuje objave zahtijevane člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu, te da li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na poslu koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koju su konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s konsolidiranim financijskim izvještajima;
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu; te
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njezina okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ukoliko zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Izvješću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U tom smislu mi nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Grupi ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Prikupljamo dostatne primjerene revizijske dokaze vezano za financijske informacije subjekata ili poslovnih aktivnost unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje na konsolidirane financijske izvještaje. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Mi smo samostalno odgovorni za naše izvješće neovisnog revizora.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Društva 26. svibnja 2009. godine. Naše imenovanje je obnavljano na godišnjoj razini odlukom skupštine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 9 godina.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Tamara Maćašović.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
26. travnja 2018.

Tamara Maćašović
Član Uprave

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Slaven Kartelo
Ovlašteni revizor

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

	<i>Bilješke</i>	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Prihodi od prodaje	3, 4	1.481.555	1.591.602
Trošak prodanih proizvoda		(1.330.699)	(1.401.797)
Bruto dobit		150.856	189.805
Troškovi prodaje		(45.621)	(44.153)
Administrativni troškovi		(33.943)	(33.548)
Ostali poslovni prihodi		7.455	4.658
Ostali poslovni troškovi		(3.069)	(3.179)
Dobitak iz poslovanja		75.678	113.583
Neto financijski prihodi	7	(2.632)	5.244
Dobit prije oporezivanja		73.046	118.827
Porez na dobit	8	(5.159)	(8.083)
Dobit za godinu		67.887	110.744
Ostala sveobuhvatna dobit – stavke koje se naknadno mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka:			
Tečajne razlike		(114)	(49)
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu		67.773	110.695
Zarada po dionici (kuna)	9	51,02	83,34

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju
na dan 31. prosinca 2017. godine

	<i>Bilješke</i>	2017. '000 kn	2016. '000 kn
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	<i>10</i>	108.712	122.897
Nematerijalna imovina	<i>11</i>	6.160	7.285
Zajmovi i potraživanja	<i>12</i>	82.874	81.160
Odgođena porezna imovina	<i>8</i>	14.901	14.250
Ostala dugotrajna imovina		40	40
Ukupno dugotrajna imovina		<u>212.687</u>	<u>225.632</u>
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	<i>13</i>	18.872	9.796
Potraživanja od kupaca	<i>14</i>	144.445	174.952
Potraživanja od povezanih društava	<i>25(c)</i>	104.483	88.858
Ostala potraživanja	<i>15</i>	90.289	14.325
Potraživanja po preplaćenom porezu na dobit		986	1.172
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	<i>16</i>	84.520	62.993
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		6.457	5.671
Novac i novčani ekvivalenti	<i>17</i>	159.261	224.725
Ukupno kratkotrajna imovina		<u>609.313</u>	<u>582.492</u>
UKUPNO IMOVINA		<u>822.000</u>	<u>808.124</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (nastavak)
na dan 31. prosinca 2017. godine

	<i>Bilješke</i>	2017. '000 kn	2016. '000 kn
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	18(a)	133.165	133.165
Vlastite dionice		(280)	(1.630)
Zakonske rezerve	18(c)	6.658	6.658
Zadržana dobit		96.031	148.686
Ukupno kapital i rezerve		235.574	286.879
Dugoročne obveze			
Uzeti zajmovi	19	8.381	8.962
Ostale dugoročne obveze	20	13.104	24.288
Primanja zaposlenih	21(a)	8.576	8.560
Ukupno dugoročne obveze		30.061	41.810
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim društvima	25(c)	113.078	73.215
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	22	220.390	156.413
Obveze za porez na dobit		528	21.659
Rezerviranja	23	26.619	16.011
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	24	195.750	212.137
Ukupno kratkoročne obveze		556.365	479.435
Ukupno obveze		586.426	521.245
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		822.000	808.124

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o promjeni kapitala
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

	Dionički kapital ‘000 kn	Vlastite dionice ‘000 kn Bilješka 18 (b)	Zakonske rezerve ‘000 kn	Zadržana dobit ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2016. godine	133.165	(3.434)	6.658	171.539	307.928
Promjene u kapitalu za 2016. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	110.695	110.695
Raspodijeljena dividenda za 2015. godinu, bilješka 18 (d)	-	-	-	(132.846)	(132.846)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(1.140)	-	-	(1.140)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	2.087	-	(2.087)	-
Prodaja vlastitih dionica, bilješka 21 (b)	-	857	-	123	980
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	1.262	1.262
Transakcije s vlasnicima	-	1.804	-	(133.548)	(131.744)
Na dan 31. prosinca 2016. godine	133.165	(1.630)	6.658	148.686	286.879
Na dan 1. siječnja 2017. godine					
Promjene u kapitalu za 2017. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	67.773	67.773
Raspodijeljena dividenda za 2016. godinu, bilješka 18 (d)	-	-	-	(119.735)	(119.735)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	926	-	(926)	-
Prodaja vlastitih dionica, bilješka 21 (b)	-	424	-	(35)	389
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	268	268
Transakcije s vlasnicima	-	1.350	-	(120.428)	(119.078)
Na dan 31. prosinca 2017. godine	133.165	(280)	6.658	96.031	235.574

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

	<i>Bilješke</i>	2017. '000 kn	2016. '000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
<i>Dobit prije oporezivanja</i>		<u>73.046</u>	<u>118.827</u>
Ispravci:			
Amortizacija	5,10,11	41.314	48.734
Umanjenja vrijednosti - neto		10.916	16.398
Neto povećanje rezerviranja	23	21.172	18.999
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(150)	(102)
Neto gubitak/(dobitak) od ponovnog vrednovanja financijske imovine		644	(2.033)
Amortizacija diskonta		3	(657)
Prihodi od kamata		(4.948)	(3.346)
Rashodi od kamata	7	267	582
Nerealizirana dobit/gubici od tečajnih razlika		16.207	(5.322)
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima	6	<u>268</u>	<u>1.262</u>
		158.739	193.342
<i>Promjene u obrtnom kapitalu</i>			
Potraživanja		(76.264)	(75.303)
Zalihe		(9.076)	11.391
Obveze		<u>55.731</u>	<u>60.289</u>
<i>Novac od poslovnih aktivnosti</i>		<u>129.130</u>	<u>189.719</u>
Plaćene kamate		(267)	(582)
Uplata poreza na dobit		<u>(20.628)</u>	<u>(2.100)</u>
Neto novac od poslovnih aktivnosti		<u>108.235</u>	<u>187.037</u>
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
Primici od kamata		2.397	2.753
Primljene dividende		77	212
Naplata od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		149	83
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine		(29.405)	(37.488)
Depoziti kod financijskih institucija - neto		(2.200)	(19.846)
Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(54.008)	(89.000)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		<u>31.760</u>	<u>81.745</u>
Neto novac za investicijske aktivnosti		<u>(51.230)</u>	<u>(61.541)</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku (nastavak)
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

	<i>Bilješke</i>	2017. '000 kn	2016. '000 kn
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Kupnja vlastitih dionica	18(b)	-	(1.140)
Plaćena dividenda	18(d)	(119.887)	(132.846)
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima		(119.887)	(133.986)
Efekt promjene tečaja po novcu i novčanim ekvivalentima		(2.582)	20
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		(65.464)	(8.470)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		224.725	233.195
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	17	<u>159.261</u>	<u>224.725</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike

Pravna osoba

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Matično društvo) je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, gdje mu je i registrirano sjedište koje se nalazi na adresi Krapinska 45, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska. Dionice Matičnog društva uvrštene su u kotaciju Redovitog tržišta Zagrebačke burze. Ericsson Nikola Tesla d.d. je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavio na dan 31. prosinca 2017. godine za godinu koja je tada završila, i to za Matično društvo i njegovih pet aktivnih ovisnih društava (od kojih dva sa sjedištem u Hrvatskoj, jedno u Bosni i Hercegovini, jedno na Kosovu i jedno u Bjelorusiji) te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj (Grupa). Pregled osnovnih računovodstvenih politika Grupe naveden je u nastavku.

Primjena

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI). Konsolidirani financijski izvještaji su također u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu važećim na dan izdavanja ovih konsolidiranih financijskih izvještaja. Ovi su financijski izvještaji prijevod službenih zakonom predviđenih financijskih izvještaja prema MSFI-ju.

Osnove za pripremu

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su po načelu povijesnog troška izuzevši financijske instrumente koji su iskazani po fer vrijednosti, a koji uključuju derivativne financijske instrumente i financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim razdobljima predstavljenim u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima.

Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jem zahtijeva od posloводства donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznos objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim ostalim faktorima za koje se vjeruje da su razumni u određenim okolnostima, a čiji rezultat stvara osnovu pri postupku donošenja prosudbi o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza, a koje nisu vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultat može se razlikovati od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke se stalno preispituju. Preispitivanje računovodstvenih procjena priznaje se u razdoblju u kojemu se preispitivanje obavlja, ako ono utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju preispitivanja i budućim razdobljima, ako ono utječe na tekuće i buduća razdoblja. Prosudbe izvršnog posloводства pri primjeni MSFI-ja koji imaju značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje i procjene prikazane su u bilješci 2.

Neograničenost vremena poslovanja

Nakon preispitivanja, izvršno posloводство realno očekuje da Grupa ima adekvatne resurse za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Grupa stoga i dalje usvaja pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja

(a) Novi i dopunjeni standardi, dodaci i tumačenja koje je Grupa usvojila

Grupa je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2017. godine usvojila sljedeće nove i dopunjene standarde koje je usvojila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Grupe:

- Priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke – Dodaci MRS-u 12
- Inicijativa za objavom – Dodaci MRS-u 7

Usvajanje dodataka nije imalo utjecaja na tekuće razdoblje ili bilo koje prethodno razdoblje i vjerojatno neće imati utjecaja na buduća razdoblja.

(b) Standardi, dodaci i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji nisu obvezni za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2017. godine i koje Grupa nije ranije usvojila. Grupa u nastavku procjenjuje utjecaj ovih novih standarda i tumačenja:

MSFI 9 Financijski instrumenti i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

MSFI 9 regulira klasifikaciju, mjerenje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza, uvodi nova pravila za računovodstvo zaštite i novi model umanjenja vrijednosti financijske imovine.

Ostala financijska imovina Grupe uključuje:

- glavničke instrumente koji su trenutno svrstani kao raspoloživi za prodaju, a za koje postoji mogućnost odabira klasifikacije po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD)
- glavničke instrumente koji se trenutno mjere po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (FVRDG) i koji će se i dalje mjeriti na istoj osnovi sukladno MSFI-ju 9, te
- dužničke instrumente koji su trenutno svrstani kao imovina koja se drži do dospijeca i mjere se po amortiziranom trošku i koji udovoljavaju uvjetima za klasifikaciju po amortiziranom trošku sukladno MSFI-ju 9.

U skladu s time, Grupa ne očekuje da će nove smjernice utjecati na klasifikaciju i mjerenje te financijske imovine.

Neće biti nikakvog učinka na iskazivanje financijskih obveza Grupe budući da novi zahtjevi isključivo utječu na iskazivanje financijskih obveza koje su priznate po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, a Grupa nema takvih obveza. Pravila o prestanku priznavanja prenesena su iz MRS-a 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje i nisu se mijenjala.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi, dodaci i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

Novi model umanjenja vrijednosti zahtijeva priznavanje rezerviranja za umanjenje vrijednosti na temelju očekivanih kreditnih gubitaka (ECL), a ne samo na temelju nastalih kreditnih gubitaka kao što je slučaj u MRS-u 39. Primjenjuje se na financijsku imovinu klasificiranu po amortiziranom trošku, dužničke instrumente mjerene po FVOSD, ugovornoj imovini sukladno MSFI-ju 15, Prihodi od ugovora s kupcima, potraživanja od najma, obveze za kredite i određene ugovore o financijskim garancijama. Na temelju dosadašnjih procjena, Grupa očekuje malo povećanje gubitka od umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ostale financijske imovine u rasponu od 0,5 do 1 milijun kuna.

Novim se standardom također uvode prošireni zahtjevi objavljivanja i promjene u prezentiranju. Od njih se očekuje da će promijeniti prirodu i opseg objava Grupe o svojim financijskim instrumentima, osobito u godini usvajanja novog standarda.

Ovaj standard je obavezan za financijske godine koje počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. Grupa će nova pravila primjenjivati retroaktivno od 1. siječnja 2018. godine, uz korištenje praktičnih mogućnosti koje su dopuštene sukladno standardu. Usporedni podaci za 2017. godinu neće se prepravljati, osim u odnosu na promjene fer vrijednosti deviznih terminkskih ugovora koje se mogu pripisati terminskim bodovima, a koje će se priznavati u troškovima rezerve za zaštitu.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde izdao je novi standard za priznavanje prihoda. On će zamijeniti MRS 18 koji pokriva ugovore za robu i usluge i MRS 11 koji pokriva ugovore o izgradnji.

Novi standard temelji se na načelu da se prihodi priznaju kada se kontrola nad robom ili uslugama prenosi na kupca. U pogledu usvajanja standard dopušta potpuni retroaktivni ili modificirani retroaktivni pristup.

Uprava je procijenila učinke primjene novog standarda na financijske izvještaje Grupe i utvrdila sljedeća područja koja će biti pod njegovim utjecajem:

- Računovodstvo produženog jamstva - Ako ugovor o nabavi uključuje eksplicitne ili implicitne jamstvene uvjete koji klijentu pružaju dodatnu uslugu (*service in addition, SIA*) uz pružanje uvjerenja da hardware/software odgovara dogovorenim specifikacijama, obećana usluga predstavlja zasebnu obvezu izvršenja. Cijena transakcije dodjeljuje se zasebno utvrđenoj obvezi izvršenja obećane usluge do isteka ugovornog jamstvenog roka.
- Prezentiranje stanja vezanih za ugovor - Novi zahtjev za klasificiranjem i prezentiranjem stanja vezanih za ugovor sukladno MSFI-ju 15 rezultirat će zasebnim prikazom stanja ugovorne imovine i ugovorne obveze. Na datum prijelaza, stanje ugovorne imovine, za koju se procjenjuje da iznosi 12,5 milijuna kuna, bit će zasebno prikazano u sklopu kratkotrajne imovine. U skladu s prethodnim standardima, navedena su stanja bila prikazana u sklopu potraživanja od kupaca, budući da računovodstvena politika za 2017. godinu navodi da potraživanja od kupaca uključuju iznose u kojima su rizici i koristi preneseni kupcu, ali još nisu fakturirani. Sukladno MSFI-ju 15, ovi će se iznosi prikazivati kao ugovorna imovina, budući da je Grupa zaključila da se odnosi na ugovornu imovinu koja ovisi o uvjetima koji ne uključuju samo protek vremena. Na datum prijelaza, stanje ugovorne obveze, za koju se procjenjuje da iznosi 99 milijuna kuna, bit će zasebno prikazano u sklopu kratkoročnih obveza. Prema prethodnim standardima ta su stanja iskazana kao prihodi budućeg razdoblja u sklopu ostalih kratkoročnih obveza, a Grupa je zaključila da zadovoljavaju definiciju ugovorne obveze sukladno MSFI-ju 15.
- Grupa je završila svoju procjenu utjecaja MSFI-ja 15 na svoje financijske izvještaje za sve otvorene ugovorne obveze po projektima kupaca na dan prijelaza, 1. siječnja 2018. godine. Dodatni postupci provedeni su kao dio kvantificiranja kako bi se točno utvrdio značajni utjecaj prijelaza, čime bi se omogućila objava kao dio procesa financijskog izvještavanja.

Procjenjuje se da utjecaj primjene MSFI-ja 15 na kapital na datum prijelaza nije značajan.

Ovaj standard je obavezan za financijske godine koje počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. Grupa namjerava usvojiti standard pomoću modificiranog retroaktivnog pristupa, što znači da će kumulativni učinak usvajanja biti priznat u zadržanoj dobiti na dan 1. siječnja 2018. godine i da se usporedni podaci neće prepravljati.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

MSFI 16 Najmovi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, prijevremena primjena dopuštena je samo uz istodobnu primjenu MSFI-ja 15)

- MSFI 16 prvenstveno će imati utjecaja na računovodstvo najmoprimca koji će u bilanci morati priznati gotovo sve najmove. Standardom se uklanja dosadašnja razlika između operativnih i financijskih najmovi te se zahtijeva priznavanje imovine (pravo na korištenje iznajmljene imovine) i financijskih obveza plaćanja najma za gotovo sve ugovore o najmu. Neobavezno izuzeće postoji za kratkotrajne najmove i najmove niske vrijednosti.
- Utjecaj će se vidjeti i u računu dobiti i gubitka jer je ukupni trošak u pravilu veći u prvim godinama najma, a manji u kasnijim godinama najma. Usto će se poslovni rashodi zamijeniti kamatama i amortizacijom pa će se promijeniti i ključni metrički podaci kao što je EBITDA.
- Novčani tok od poslovnih aktivnosti bit će veći jer se plaćanja glavnice obveze za najam klasificiraju u financijske aktivnosti. Samo se plaćanja kamata mogu i dalje iskazivati kao novčani tokovi od poslovnih aktivnosti.
- Računovodstvo najmodavca se neće značajnije mijenjati. Mogu se pojaviti neke razlike zbog novih smjernica o definiciji najma. Po MSFI-ju 16 ugovor jest ili sadrži najam ako se ugovorom prenosi pravo upravljanja korištenjem identificirane imovine na određeno vremensko razdoblje u zamjenu za naknadu.

Standard će prvenstveno utjecati na računovodstvo poslovnih najmovi Grupe. Na datum izvještavanja, Grupa ima obveze po neotkazivim poslovnim najmovima u iznosu od 11.626 tisuća kuna, vidi bilješku 27. U ovom trenutku Grupa nije u mogućnosti procijeniti učinak novog standarda na financijske izvještaje Grupe. Tijekom sljedećih dvanaest mjeseci obavit će detaljnije procjene utjecaja. Poslovodstvo namjerava usvojiti standard s datumom stupanja na snagu. Grupa namjerava primijeniti pojednostavljeni prijelazni pristup i neće prepravljati usporedne iznose za godinu prije prvog usvajanja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu to društvo posluje ('funkcionalna valuta'). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Matičnog društva i izvještajnu valutu Grupe.

Usporedni podaci

S datumom 1. listopada 2017. godine, uvedena je struktura poslovnih segmenata kao što je objavljeno u bilješci 4 Izvještavanje po segmentima (Mreže, Digitalne usluge, Upravljanje uslugama, Ostalo). Financijski podaci za usporedno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine su usklađeni s važećom strukturom poslovnih segmenata. Usklađivanje nema utjecaj na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Kako bi se osigurala usporedivost podataka, prikaz prihoda od prodaje proizvoda i usluga u bilješci 3 za 2016. godinu prepravljen je u skladu s logikom izvještavanja u 2017. godini. Dosad se koristio princip analize jedinica poslovanja dok su podaci prema novom izračunu dobiveni analizom vrste usluge. Razlog nove logike računanja su učestale promjene jedinica koje u usporednom razdoblju ne daju istovrsne podatke. Kao rezultat je nastala nematerijalna promjena u 2016. godini u iznosu od 8,8 milijuna kuna.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su po stvarnoj ili pretpostavljenoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Grupa priznaje, unutar knjigovodstvene vrijednosti stavke nekretnina, postrojenja i opreme, troškove zamjene dijelova određene stavke u trenutku nastanka ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ugrađene u taj dio pritićati u Grupi i ako je taj trošak pouzdano mjerljiv. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojemu nastaju. Tamo gdje dijelovi nekretnina, postrojenja i opreme imaju različit korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište se ne amortizira. Amortizacija ostale imovine obračunava se linearnom metodom kako bi se troškovi amortizacije rasporedili kroz preostali korisni vijek trajanja imovine. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

	Korisni vijek trajanja
Zgrade	5 - 30 godina
Postrojenja i oprema	2 - 10 godina
Ostalo	5 - 7 godina

Metoda amortizacije, korisni vijek trajanja i preostale vrijednosti preispituju se i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum bilance. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se na nadoknadivu vrijednost u trenutku kada knjigovodstvena vrijednost nadmaši procijenjenu nadoknadivu vrijednost. Dobici i gubici od prodaje utvrđuju se usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenom vrijednošću i uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se početno vodi po trošku ulaganja te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa i amortizira se linearnom metodom kroz 2 - 4 godine. Troškovi povezani s održavanjem računalnih programa priznaju se kao trošak u trenutku nastajanja.

Umanjenje vrijednosti imovine

a) Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira (kao što je goodwill). Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadena. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

b) Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Na svaki datum bilance Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti vrijednosnica ispod nabavne vrijednosti smatra se pokazateljem umanjenja vrijednosti.

Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca provodi se kada postoje objektivni dokazi da Grupa neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikova stečaja te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, smatraju se pokazateljima umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih priljeva diskontiranih korištenjem izvorne efektivne kamatne stope.

Financijski instrumenti

Grupa klasificira svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Klasifikacija ovisi o svrsi zbog koje su financijski instrumenti stečeni. Izvršno posloводство određuje klasifikaciju financijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i ponovno provjerava tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

a) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja obuhvaćaju svu nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospijećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina. Krediti i potraživanja Grupe obuhvaćaju 'potraživanja od kupaca i ostala potraživanja', 'depozite' i 'novac i novčane ekvivalente' u bilanci.

Kredit i potraživanja iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

b) Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka je financijska imovina namijenjena trgovanju. Financijska imovina se klasificira u ovu kategoriju ukoliko je nabavljena isključivo s namjenom prodaje u kratkom vremenskom razdoblju. Derivativni instrumenti su također kategorizirani kao namijenjeni za trgovanje osim ukoliko nisu kategorizirani kao instrumenti zaštite. Imovina iskazana u ovoj kategoriji klasificira se kao kratkotrajna ukoliko se očekuje da će biti realizirana u roku od 12 mjeseci, u suprotnom se klasificira kao dugotrajna imovina.

Sva kupljena i prodana ulaganja priznaju se na datum transakcije, tj. na datum na koji se Grupa obvezala kupiti ili prodati sredstvo. Ulaganja se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije za cjelokupnu financijsku imovinu koja nije iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Financijska imovina iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka početno se priznaje po fer vrijednosti, dok se troškovi transakcije iskazuju odmah u računu dobiti i gubitka. Financijska imovina prestaje se priznavati kada isteknu ili su prenesena prava na primitak novčanih tokova od ulaganja ili kada je Grupa prenijela sve bitne rizike i koristi vlasništva.

Fer vrijednosti ulaganja koja kotiraju na burzi temelje se na tekućim cijenama ponude. Ako tržište za neko financijsko sredstvo nije aktivno, Grupa utvrđuje fer vrijednost pomoću tehnika procjene vrijednosti koje uzimaju u obzir nedavne transakcije pod uobičajenim trgovačkim uvjetima, te usporedbu s drugim sličnim instrumentima, analizu diskontiranog novčanog toka i modela određivanja cijena opcija, maksimalno koristeći tržišne informacije te se minimalno oslanjajući na informacije specifične za poslovni subjekt.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja se početno priznaju po fer vrijednosti dane naknade, i vode se po amortiziranom trošku, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Potraživanja se svode na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjene vrijednosti.

Ugovori o pružanju usluga proizvodnje u tijeku prikazuju se po trošku uvećanom za ostvarenu dobit do datuma prikazivanja, umanjenom za rezerviranja za buduće gubitke te umanjenom za fakturiranje dugoročnih ugovora koje je u tijeku. Trošak uključuje ukupne izdatke koji su direktno vezani uz određeni projekt i alokaciju fiksnih i varijabilnih indirektnih troškova koji su nastali tijekom ugovorenih aktivnosti Grupe na temelju planiranih vrijednosti.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac uključuje novac u bankama i gotovinu. Novčani ekvivalenti uključuju depozite po viđenju i oročene depozite s dospijecem do tri mjeseca.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a nakon toga vrednuju po amortiziranom trošku nabave uz korištenje metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Zalihe

Zalihe se iskazuju po vrijednosti troška nabave ili neto ostvarive vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu tijekom redovnog poslovanja, umanjenu za procijenjene troškove do završetka i troškove prodaje. Trošak ostalih zaliha temelji se na metodi FIFO (First In First Out) i uključuje troškove nastale prilikom nabave zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Proizvodne zalihe uključuju materijal, rad i indirektno troškove te troškove nastale prilikom kupnje zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe koje imaju spori obrtaj i zastarjele zalihe svedene su na procijenjenu ostvarivu vrijednost.

Dionički kapital

Dionički kapital iskazan je u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vanjski troškovi koji se mogu izravno pripisati izdavanju novih redovnih dionica ili opcija odbijaju se od dioničke glavnice umanjeno za sve povezane poreze. Ako Matično društvo kupuje vlastite dionice, plaćena naknada, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavicu koja se može pripisati dioničarima sve do povlačenja dionica ili njihova ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavicu koja se može pripisati dioničarima.

Porez na dobit

Porez na dobit za razdoblje temelji se na oporezivoj dobiti financijske godine i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim kada se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu i rezervama pa se u tom slučaju priznaje u kapitalu i rezervama. Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na dan bilance na snazi ili se djelomično primjenjuje u zemljama u kojima Matično društvo i njegova ovisna društva posluju i ostvaruju oporezivu dobit. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju, te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Odgođeni porezi priznaju se metodom bilančne obveze na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni se porez ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje, a koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se u bilanci iskazuju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će se ostvariti dostatna oporeziva dobit za korištenje odgođene porezne imovine. Na svaki datum bilance Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina odražava neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u svrhu financijskog izvještavanja te iznosa koji se koriste u svrhu poreza na dobit. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će te privremene razlike biti nadoknađene ili podmirene na temelju poreznih stopa koje su na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Mjerenje odgođene porezne obveze i odgođene porezne imovine odražava porezne efekte prilikom nadoknade ili podmirenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a koje Grupa očekuje na datum bilance.

Strana valuta

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu primjenom tečaja na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranoj valuti na dan bilance preračunate su u funkcionalnu valutu po tečaju koji se primjenjuje na datum bilance. Tečajne razlike proizašle iz promjene tečaja evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti po fer vrijednosti pretvorene su u funkcionalnu valutu prema tečaju koji se primjenjuje na datum utvrđivanja vrijednosti. Nemonetarna imovina te stavke koje se mjere po „povijesnom trošku u stranoj valuti“ ponovno se ne preračunavaju.

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu članica Grupe posluje (funkcionalna valuta). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Matičnog društva i izvještajnu valutu Grupe.

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- (i) imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- (ii) prihodi i rashodi za svaki račun dobiti i gubitka preračunavaju se prema prosječnim tečajevima;
- (iii) sve nastale tečajne razlike priznaju se na zasebnoj poziciji unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemna ovisna društva evidentiraju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prilikom prodaje inozemnog ovisnog društva, sve tečajne razlike iz kapitala reklasificiraju se iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje predstavljaju vrijednost proizvoda koji se prodaju i usluga koje se pružaju kupcima tijekom razdoblja, isključujući porez na dodanu vrijednost, diskonte i rabate. Prihodi se priznaju uzimajući u obzir sve značajne ugovorne uvjete kada je proizvod isporučen ili usluga obavljena, kada je došlo do prijenosa rizika, kada je iznos prihoda fiksiran ili određiv te kada je naplata prilično sigurna. Specifični kriteriji izvršavanja i prihvaćanja ugovora mogu utjecati na vrijeme priznavanja i iznose priznatih prihoda.

Grupa koristi 3 glavne vrste ugovora s krajnjim kupcima:

- Ugovori o isporukama: Ugovori o isporuci proizvoda ili kombinacije proizvoda koji čine cjelokupnu ili djelomičnu mrežu te isporuka samostalnih proizvoda. Srednji i veliki ugovori o isporukama uglavnom uključuju višestruke elemente. Takvi elementi uglavnom predstavljaju standardizirane tipove opreme ili softvera te usluga kao što su usluge izgradnje mreže.

Prihodi se priznaju kada se rizici i koristi prenese na kupca, što je u pravilu utvrđeno u ugovornim uvjetima trgovanja. Kod ugovora o isporukama koji imaju višestruke elemente, prihodi se alociraju na svaki element na temelju relativnih fer vrijednosti.

- Ugovori o izgradnji: Ugovori u kojima Grupa kupcu isporučuje cjelokupnu mrežu koja se uglavnom temelji na novoj tehnologiji ili ima komponente koje su izrađene specijalno za kupca.

Prihodi od ugovora o izgradnji priznaju se po stupnju dovršenosti koristeći metodu ugovorne dinamike izvršenja poslova ili metodu nastalih troškova. Svaki dugotrajni ugovor o izgradnji procjenjuje se zasebno i iskazuje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznavanjem prihoda i povezanih troškova u skladu s aktivnostima iz ugovora.

- Ugovori o obavljanju usluga: Ugovori za razne usluge kao što su izobrazba, konzultantske usluge, projektiranje, montaža i upravljanje uslugama ugovorene temeljem višegodišnjih ugovora.

Prihodi se općenito priznaju kada su usluge obavljene. Prihodi za ugovore o obavljanju usluga s fiksnim cijenama koji pokrivaju duže razdoblje priznaju se linearno tijekom trajanja ugovora.

Većina proizvoda i usluga Grupe prodaje se temeljem ugovora o isporukama koji uključuju višestruke elemente kao što su bazne stanice, kontroleri baznih stanica, komutacijski centri za pokretne komunikacije, usmjernici, mikrovalni linkovi, razni softverski proizvodi te s njima povezane usluge montaže i integracije. Takvi ugovorni elementi općenito imaju zasebne cijene iskazane po artiklima koje se nalaze u cjenicima dogovorenim s pojedinim kupcima.

Profitabilnost pojedinih ugovora procjenjuje se periodično, a rezerviranje za procijenjene gubitke utvrđuje se u trenutku kada se pojavi mogućnost nastanka gubitka.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih

a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa dodjeljuje zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za primanja.

b) Isplate s temelja dionica

Grupa koristi plan nadoknade vlasničkim instrumentima i temeljem dionica koji omogućava dodjelu dionica zaposlenicima u skladu s internom politikom. Fer vrijednost primljenih usluga od zaposlenih u zamjenu za dodijeljene dionice priznaje se kao trošak uz prateće povećanje kapitala. Fer vrijednost se određuje na datum dodjele i raspoređuje na razdoblje tijekom kojeg zaposlenik ima bezuvjetno pravo na dionice. Ukupan iznos troška, koji se priznaje kroz razdoblje stjecanja prava, određuje se u odnosu na fer vrijednost dodijeljenih dionica. Na svaki datum bilance Matično društvo pregledava procjene broja dionica čija se dodjela očekuje. Matično društvo priznaje utjecaj izmjene originalne procjene, ukoliko do nje dođe, u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uz prateću promjenu u kapitalu i rezervama. Kada se raspoređuju nakon razdoblja stjecanja prava, vlastite se dionice obračunavaju po prosječnom trošku kupnje i izdvajaju iz zadržane dobiti.

c) Planovi za bonuse

Grupa priznaje obvezu i trošak za bonuse u obliku rezerviranja kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

Rezerviranja

Rezerviranje je potrebno napraviti onda kada Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i vjerojatno je da će (tj. vjerojatnije nego da neće) podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, a iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom. Rezerviranja se analiziraju na datum bilance uz odgovarajuće ispravke vrijednosti kako bi se iskazala najbolja moguća procjena. Najznačajnija rezerviranja u konsolidiranim financijskim izvještajima su rezerviranja troškova za izdane garancije, obračunate penale i sudske tužbe. Ako je efekt na poslovanje značajan i ako se očekuje da će obveza biti podmirena u razdoblju dužem od 12 mjeseci, rezerviranja se formiraju na temelju smanjenja očekivanih budućih novčanih tokova po stopi prije oporezivanja koja odražava trenutačne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i, po potrebi, rizik specifičan za tu obvezu. Rezerviranje za garancije priznaje se kada su ugovoreni proizvodi ili usluge prodani. Rezerviranje se temelji na povijesnim podacima o garancijama stavljajući u odnos sve moguće ishode i s njima povezane vjerojatnosti. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost zajmova i potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njihovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih tokova diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova i potraživanja čija je vrijednost umanjena, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Izvjestavanje po segmentima

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju glavnom donositelju poslovnih odluka. Utvrđeno je da je glavni donositelj poslovnih odluka, koji je odgovoran za alokaciju resursa i ocjenu poslovanja segmenata, Uprava koja donosi strateške odluke.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenom za troškove transakcije. U budućim razdobljima, uzeti se zajmovi iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja zajma, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Državne potpore

Državne potpore priznaju se po fer vrijednosti kada postoji razumna razina sigurnosti da će potpora biti primljena i da će Grupa poštivati sve pripadajuće uvjete.

Državne potpore koje se odnose na troškove odgađaju se i priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja potrebnog da se usklade s troškovima koje moraju nadoknaditi.

Državne potpore koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu uključene su u dugoročne obveze kao odgođene državne potpore i knjiže se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na pravocrtnoj osnovi tijekom očekivanog vijeka trajanja povezane imovine te iskazuju unutar „ostalih prihoda“.

Najmovi

Najmovi u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Nakon početnog priznavanja, imovina u najmu iskazuje se u iznosu koji odgovara njegovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnog plaćanja najma, ovisno o tome koja je niža. Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje za tu vrstu imovine iako razdoblje trajanja amortizacije ne smije biti duže od razdoblja trajanja najma.

Najmovi u kojima je znatan dio rizika i koristi vlasništva na strani najmodavca razvrstani su kao operativni najmovi te kod takvih ugovora unajmljena imovina nije iskazana u bilanci najmoprimca. Plaćanja po osnovi operativnih najмова se (bez uključenih poticaja od strane najmodavca) iskazuju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi tijekom trajanja operativnog najma.

Raspodjela dividende

Raspodjela dividendi dioničarima priznaje se kao obveza u konsolidiranim financijskim izvještajima u razdoblju u kojemu su dividende odobrene od strane dioničara.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Konsolidacija i goodwill

Ovisna društva su sva društva (uključujući strukturirana društva) koja su pod kontrolom Grupe. Grupa ima kontrolu nad društvom kada je izložena, ili kada ima prava na različite povrate koji proizlaze iz povezanosti s društvom te kada svojom kontrolom nad društvom ima mogućnost utjecati na te povrate. Ovisna društva su u potpunosti konsolidirana od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupi, te isključena iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Grupa primjenjuje računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje ovisnog društva je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i glavničkih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem rashoduju se kako nastanu. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnim spajanjima početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje manjinske udjele u stečenom društvu ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u priznatoj prepoznatljivoj neto imovini stečenog društva.

Goodwill se inicijalno mjeri kao višak ukupne prenesene naknade i fer vrijednosti nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu i fer vrijednosti na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg glavničkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini. Ako je to niže od fer vrijednosti neto imovine stečenog ovisnog društva u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike ovisnih društava izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Računovodstvene procjene i prosudbe redovito se pregledavaju, a temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima uključujući očekivani tijek budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima. Grupa stvara procjene i pretpostavke o budućnosti. Nastale računovodstvene procjene će, prema definiciji, rijetko biti jednake stvarnom rezultatu. Procjene i pretpostavke kod kojih postoji značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine, opisane su u nastavku.

(a) Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja

Grupa pregledava svoja potraživanja radi procjene umanjenja vrijednosti na mjesečnoj osnovi. Tijekom procjene priznavanja umanjenja vrijednosti u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Grupa procjenjuje postoje li vidljivi podaci koji ukazuju na postojanje mjerljivog umanjenja budućih novčanih tokova portfelja zajmova i potraživanja prije ustanovljavanja umanjenja vrijednosti pojedinog zajma ili potraživanja u navedenom portfelju. Ovi dokazi mogu uključivati vidljive podatke koji ukazuju na postojanje nepovoljne promjene u platežnom statusu zajmoprimatelja unutar Grupe, nacionalnih ili lokalnih ekonomskih uvjeta uzajamno povezanih s parametrima važnim za imovinu unutar Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

(b) Prestanak priznavanja potraživanja s izvanbilančnim financiranjem

U 2016. godini, Grupa je sklopila nekoliko novih ugovora s kupcima na inozemnom tržištu. Ugovori uključuju isporuku opreme i prodaju usluga uz plaćanje predujma za 15% ugovora, dok su za preostalih 85% ugovoreni odgođeni uvjeti plaćanja do 54 mjeseca.

Grupa je financirala prodaju opreme putem Kreditnog aranžmana za dobavljače. Aranžman uključuje sljedeće:

i) sučeljavanje novčanih primitaka od kupca s isplatama banci, ii) asignaciju police osiguranja banci i iii) ustupanje budućih novčanih primitaka od kupca banci putem računa s posebnom namjenom koji su osigurani depozitima s posebnom namjenom (bilješka 12).

Prijenosom svog ugovornog prava na primanje novčanih tokova na banku, Grupa je na banku prenijela financijsku imovinu. Što se tiče kriterija za prestanak priznavanja, Grupa je analizirala prijenos rizika i koristi od potraživanja, posebno u svezi s kreditnim rizikom i rizikom kašnjenja u plaćanju.

Kreditni rizik se prenosi s međunarodnog kupca na rizik neplaćanja od strane domaćeg osiguravajućeg društva, što se smatra značajnim prijenosom kreditnog rizika. Grupa je banci koja je osigurala financiranje izdala jamstvo za rizik neplaćanja od strane osiguravajućeg društva, kako je prikazano u bilješci 20. Izdano jamstvo za neplaćanje od strane osiguravajućeg društva početno je priznato po fer vrijednosti, a naknadno se priznaje po neamortiziranom iznosu početne fer vrijednosti ili najboljoj procjeni izdataka potrebnih za podmirenje obveze iz jamstva, ovisno o tome što je više.

Rizik kašnjenja u plaćanju prenosi se s obzirom na činjenicu da depozit s posebnom namjenom pokriva troškove za zakašnjenja plaćanja i/ili se temeljem povijesti plaćanja klijenta ne može dokazati da je rizik kašnjenja u plaćanju ključan za ugovor.

Nakon prijenosa prava na novčane tokove i uglavnom svih rizika i koristi koje se odnose na 90% potraživanja, uprava je zaključila da je primjeren prestanak priznavanja 90% nastalih potraživanja iz bilance. Preostalih 10% potraživanja ostaje u bilanci kao dugotrajna potraživanja od kupaca (bilješka 12), a 10% povezane obveze za financiranje prema banci iskazuje se kao zajam (bilješka 19).

Nakon prestanka priznavanja, preostala razlika između potraživanja po kamatama od kupca i obveze za kamate prema banci predstavlja zasebnu obvezu koja se priznaje po fer vrijednosti, što je prikazano u bilješci 20.

c) Priznavanje prihoda

Grupa priznaje prihode po isporuci robe ili usluge što nije uvijek u skladu s vremenom izdavanja fakture kupcu jer je njihov vremenski slijed postavljen u ugovoru. Prihodi se priznaju nakon što kupac odobri prihvatni test. Prema tome, Grupa priznaje odgođene prihode (bilješka 24) i nefakturirane prihode (bilješka 14).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

3 Prihodi od prodaje

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Prihodi od prodaje proizvoda	454.918	418.840
Prihodi od prodaje usluga	1.026.637	1.172.762
	<u>1.481.555</u>	<u>1.591.602</u>

4 Izvještavanje po segmentima

Grupa je odredila poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Uprava procjenjuje rezultate poslovnih segmenata na temelju mjerenja usklađene dobiti iz poslovanja. Osnova za mjerenje isključuje učinke dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika u operativnom poslovanju te administrativne troškove.

Pri utvrđivanju poslovnih segmenata, Grupa je vodila računa o tržištu i vrsti kupaca kojima su njezini proizvodi namijenjeni, o distribucijskim kanalima prodaje kao i o zajedničkim obilježjima tehnologija te istraživanja i razvoja.

U cilju što boljeg prikaza poslovnog usmjerenja i lakše usporedivosti s Ericssonovom grupom, utvrđena su četiri poslovna segmenta:

- Mreže uključuju rješenja za radijske i transportne mreže s uslugama podrške, koja se temelje na industrijskim standardima i nude preko skalabilnih modularnih platformi. Portfelj omogućuje kupcima da svoje telekomunikacijske mreže razviju do pete generacije (5G).
- Digitalne usluge uključuju proizvode i usluge koji kupcima u segmentu Telekomu i Industrije & Društva, na putu digitalne transformacije, nude rješenja preko sustava za operativnu i poslovnu podršku, jezgrenih mreža i IT domena u oblaku, a kroz kombinaciju proizvoda, tehnologije i stručnog znanja na području mreža, softvera, rješenja u oblaku i poslovnih procesa.
- Upravljanje uslugama uključuje tri glavna područja usluga: Mreže, Informacijske tehnologije te Dizajn i optimizaciju mreža.
- Ostalo uključuje proizvode i usluge koji vlasnicima sadržaja, televizijskim kućama, isporučiteljima TV usluga i mrežnim operatorima omogućuju da, uz ostvarivanje zarade, uspješno isporučuju i upravljaju novim TV iskustvima. Uz to, ovaj poslovni segment uključuje rješenja koja se odnose na međusobno povezivanje mreža, uređaja i aplikacija kao i tehnologije u nastajanju poput Interneta stvari i novih poslovnih modela vezanih uz isporuku sadržaja.

Uprava Grupe ne prati imovinu i obveze po segmentima, stoga takve informacije nisu prikazane.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

U ovoj su bilješki prikazani prihodi od kupaca utvrđeni na razini zemljopisnih segmenata. Imovina Grupe nalazi se u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini.

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu	276.571	268.842
Prihodi od prodaje u Bjelorusiji, Kazahstanu, Armeniji, Moldaviji, Rusiji, Ukrajini i Gruziji	125.461	283.801
Prihodi od prodaje Ericssonu, bilješka 25 (a)	925.800	872.369
Prihodi od prodaje u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i na Kosovu	136.296	149.338
Ostali prihodi od prodaje na inozemnim tržištima	17.427	17.252
	<u>1.481.555</u>	<u>1.591.602</u>

	Mreže		Digitalne usluge		Upravljanje uslugama		Ostalo		Nealocirano		Ukupno	
	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.
	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn
Prihodi od prodaje	739.306	806.548	559.558	593.115	178.883	185.860	3.808	6.079	-	-	1.481.555	1.591.602
Dobitak iz poslovanja	95.214	72.523	19.872	60.005	5.744	6.489	585	1.248	(45.737)	(26.682)	75.678	113.583
Financijski prihodi											(2.365)	5.826
Financijski rashodi											(267)	(582)
Dobit prije oporezivanja											73.046	118.827
Porez na dobit											(5.159)	(8.083)
Dobit za godinu											<u>67.887</u>	<u>110.744</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

5 Troškovi po vrsti

	2017.	2016.
	'000 kn	'000 kn
Promjene po ugovorenoj proizvodnji u tijeku (bilješka 13)	(9.082)	11.353
Roba i usluge ¹⁾	591.121	662.329
Troškovi osoblja (bilješka 6)	799.510	753.260
Amortizacija (bilješke 10,11)	41.314	48.734
Umanjenja od reklasifikacije roba i usluga: (Ostali prihodi)/ostali operativni troškovi	(12.600)	3.822
	<u>1.410.263</u>	<u>1.479.498</u>

¹⁾ Uključujući troškove revizije od 577 tisuća kuna (2016.: 633 tisuće kuna). Naknade revizora uglavnom se odnose na troškove revizije financijskih izvješća. Ostale usluge koje obavlja revizor financijskih izvješća uključuju usluge edukacije i preporuke vezane uz utjecaj novih standarda.

6 Troškovi osoblja

	2017.	2016.
	'000 kn	'000 kn
Neto plaće	430.830	393.455
Porezi i doprinosi	320.760	316.954
Ostali troškovi osoblja	47.652	41.589
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 21 (b))	268	1.262
	<u>799.510</u>	<u>753.260</u>

Troškovi osoblja uključuju 124.641 tisuću kuna (2016.: 118.376 tisuća kuna) definiranih doprinosa za mirovinsko osiguranje uplaćenih ili obračunatih za plaćanje obveznim mirovinskim fondovima. Doprinosi se izračunavaju na temelju postotka bruto plaće zaposlenika (Bruto I).

Ostali troškovi osoblja uglavnom se odnose na otpremnine zbog prijevremenog umirovljenja u iznosu od 12.213 tisuća kuna (2016.: 10.562 tisuće kuna) te na troškove transporta i rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore.

Na dan 31. prosinca 2017. godine broj zaposlenih bio je 3.060 (2016.: 2.949).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

7 Financijski prihodi i rashodi

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Prihodi od kamata	2.743	3.346
Neto dobiti od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(395)	2.283
Amortizacija diskonta	(3)	-
Neto (gubici)/dobici od tečajnih razlika	(4.710)	197
Rashodi od kamata	(267)	(582)
	<u>(2.632)</u>	<u>5.244</u>

8 Porez na dobit

Porez na dobit izračunat je po propisanim poreznim stopama primjenjivima u pojedinim zemljama.

Porez na dobit priznat u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obuhvaća sljedeće:

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Porez na dobit tekuće godine	(5.811)	(22.333)
Ukupno odgođeni porezni trošak	<u>652</u>	<u>14.250</u>
Ukupno porezna obveza	<u>(5.159)</u>	<u>(8.083)</u>

Neiskorišteni porezni gubici

Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 337 tisuća kuna (2016.: 214 tisuća kuna) po osnovi poreznog gubitka od 3.268 tisuća kuna (2016.: 1.872 tisuće kuna) koji se može prenositi i koristiti za umanjeње porezne osnovice u budućim razdobljima.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja pregledalo je porezne olakšice uključene u porezne prijave od 2011. do 2014. godine te sukladno tome uskladilo porezne gubitke.

Porezni gubici mogu se prenositi u razdoblju od pet godina nakon godine u kojoj je gubitak ostvaren. Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	‘000 kn
Porezni gubitak za 2015. – istječe 31. prosinca 2020.	65
Porezni gubitak za 2016. – istječe 31. prosinca 2021.	1.660
Porezni gubitak za 2017. – istječe 31. prosinca 2022.	1.543
	<u>3.268</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit (nastavak)

Usklađenje efektivne porezne stope

Porez na dobit obračunat na dobit Grupe prije oporezivanja razlikuje se od izvedenog iznosa koji proizlazi primjenom prosječno ponderirane porezne stope primijenjene na dobit konsolidiranih društava kako slijedi:

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Dobit prije oporezivanja	73.046	118.827
Porez na dobit po stopama primjenjivima na dobit za pojedine zemlje	13.247	24.080
Utjecaj:		
Porezno nepriznati rashodi	5.703	7.628
Priznavanje privremenih razlika prethodno nepriznatih kao odgođena porezna imovina	(652)	(14.250)
Porezne olakšice	(13.115)	(856)
Iskorištenje prenesenog poreznog gubitka	(24)	(8.519)
Troškovi poreza	5.159	8.083
Efektivna porezna stopa	4,8%	5,3%

U skladu s hrvatskim poreznim zakonodavstvom, porezne olakšice uključuju samo dio dodatne porezne olakšice za rashode po osnovi zapošljavanja i obrazovanja u iznosu od 13.115 tisuća kuna (2016.: 856 tisuća kuna). Rashodi po ovoj osnovi iskazani su u troškovima prodanih proizvoda.

Hrvatski Zakon o porezu na dobit podložan je različitim tumačenjima i promjenama u pogledu određenih troškova koji umanjuju poreznu osnovicu. Tumačenje zakona od strane Uprave koje se odnosi na ove transakcije i aktivnosti Društva može biti osporavano od strane nadležnih vlasti. Porezna uprava može zauzeti drugačiji stav u tumačenju zakona i procjena te postoji mogućnost da budu osporavane one transakcije i aktivnosti koje u prošlosti nisu bile osporavane. Porezna uprava može započeti nadzor u roku od tri godine od isteka godine u kojoj je utvrđena obveza poreza na dobit za određeno financijsko razdoblje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina

Grupa je tijekom 2016. godine ponovno procijenila mogućnosti iskorištenja određenih privremenih razlika iz prošlosti za koje prethodno nije bila priznata odgođena porezna imovina po osnovi neizvjesnosti iskorištenja. S obzirom na izmijenjene okolnosti, Grupa je tijekom godine priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 14.901 tisuću kuna (2016: 14.250 tisuća kuna) vezano uz privremene razlike prozašle iz:

- ukalkuliranih troškova kamata po ugovorima
- vrijednosnih usklađenja potraživanja
- ukalkuliranih troškova po ugovorima
- ukalkuliranih troškova garancija
- ukalkuliranih redovnih otpremnina i jubilarnih nagrada.

	Vrijednosna usklađenja, rezervacije i ukalkulirani troškovi ‘000 kn
Stanje na dan 1. siječnja 2016.	-
Porezni prihod s osnove odgođenih poreza	14.250
Porezni trošak s osnove odgođenih poreza	-
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	14.250
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	14.250
Porezni prihod s osnove odgođenih poreza	8.311
Porezni trošak s osnove odgođenih poreza	(7.660)
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	14.901

9 Zarada po dionici

	2017.	2016.
Dobit za godinu (‘000 kn)	67.887	110.744
Ponderirani prosječni broj izdanih dionica na kraju godine	1.330.499	1.328.809
Zarada po dionici (kuna)	51,02	83,34

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Matično društvo nema razrjedivih potencijalnih redovnih dionica.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljišta i zgrade ‘000 kn	Postrojenja i oprema ‘000 kn	Ostalo ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2016.				
Nabavna vrijednost ili procjena	160.367	378.541	328	539.236
Akumulirana amortizacija	(115.966)	(285.366)	(237)	(401.569)
Neto knjigovodstvena vrijednost	44.401	93.175	91	137.667
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	44.401	93.175	91	137.667
Povećanja	1.797	31.259	-	33.056
Smanjenja	-	(40)	-	(40)
Amortizacija	(2.955)	(44.823)	(8)	(47.786)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	43.243	79.571	83	122.897
Na dan 31. prosinca 2016.				
Nabavna vrijednost ili procjena	162.164	389.183	328	551.675
Akumulirana amortizacija	(118.921)	(309.612)	(245)	(428.778)
Neto knjigovodstvena vrijednost	43.243	79.571	83	122.897
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	43.243	79.571	83	122.897
Povećanja	5.499	20.537	-	26.036
Smanjenja	-	(32)	-	(32)
Amortizacija	(3.065)	(37.116)	(8)	(40.189)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	45.677	62.960	75	108.712
Na dan 31. prosinca 2017.				
Nabavna vrijednost ili procjena	167.664	388.627	328	556.619
Akumulirana amortizacija	(121.987)	(325.667)	(253)	(447.907)
Neto knjigovodstvena vrijednost	45.677	62.960	75	108.712

Na dan 31. prosinca 2017. godine Grupa ima ugovore koji se odnose na buduću nabavu opreme u iznosu od 4.321 tisuću kuna (2016.: 2.673 tisuće kuna).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Grupa djeluje kao najmodavac pod poslovnim najmom, uglavnom zemljišta i zgrada. U zemljišta i zgrade uključene su i iznajmljene nekretnine u iznosu od 11.281 tisuću kuna (2016.: 12.786 tisuća kuna). Navedena imovina amortizira se korištenjem iste amortizacijske stope koja se koristi i za ostale zgrade. Naknadna produljenja najмова dogovaraju se s najmoprimcima. Potencijalne najmnine se ne zaračunavaju. Dijelovi imovine koja se iznajmljuje ne mogu biti zasebno prodani ili zasebno dani u financijski najam. U skladu s navedenim, kriteriji MRS-a 40 za zasebno priznavanje ulaganja u nekretnine nisu zadovoljeni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	2017.	2016.
	‘000 kn	‘000 kn
Manje od godinu dana	3.285	3.271
Između jedne i pet godina	1.643	1.635
	<u>4.928</u>	<u>4.906</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

11 Nematerijalna imovina

Promjene nematerijalne imovine tijekom 2017. godine mogu se analizirati kako slijedi:

	Aplikacijski programi ‘000 kn	Goodwill ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2016.			
Nabavna vrijednost ili procjena	10.363	4.173	14.536
Akumulirana amortizacija	(8.004)	-	(8.004)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2.359	4.173	6.532
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	2.359	4.173	6.532
Povećanja	1.701	-	1.701
Amortizacija	(948)	-	(948)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	3.112	4.173	7.285
Na dan 31. prosinca 2016.			
Nabavna vrijednost ili procjena	12.064	4.173	16.237
Akumulirana amortizacija	(8.952)	-	(8.952)
Neto knjigovodstvena vrijednost	3.112	4.173	7.285
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	3.112	4.173	7.285
Povećanja	-	-	-
Amortizacija	(1.125)	-	(1.125)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	1.987	4.173	6.160
Na dan 31. prosinca 2017.			
Nabavna vrijednost ili procjena	7.776	4.173	11.949
Akumulirana amortizacija	(5.789)	-	(5.789)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.987	4.173	6.160

(i) U rujnu 2014. godine, Grupa je potpisala ugovore o prijenosu poslovne jedinice temeljem kojih je Grupa stekla poslovanje od društva Hrvatski Telekom d.d. Ugovori uključuju prijenos 641 zaposlenika, ugovore s dobavljačima, organizacijsku strukturu, aktivnosti i poslovne procese. Poslovanje se sastoji od stečene imovine i preuzetih obveza prema zaposlenicima.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

12 Zajmovi i potraživanja

	2017.	2016.
	'000 kn	'000 kn
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u stranoj valuti	15.495	28.117
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u kunama	12.360	-
Dugotrajna potraživanja od kupaca iz inozemstva, izražena u stranoj valuti	46.413	42.889
Dani zajmovi, bilješka 2 (b)	11.498	10.119
Dugotrajna potraživanja od kupaca u zemlji, izražena u kunama	1.552	2.922
Potraživanja za prodane stanove	544	606
Ukupno zajmovi i potraživanja	87.862	84.653
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(4.988)	(3.493)
	<u>82.874</u>	<u>81.160</u>

Depoziti kod financijskih institucija u iznosu od 23.721 tisuću kuna (2016.: 23.959 tisuća kuna) služe kao sredstvo osiguranja izvoznih poslova, što prikazuje bilješka 2 (b), i nose kamatnu stopu od 0,75% do 2%, a dospijevaju 2022. godine.

Preostali iznos depozita kod financijskih institucija u iznosu od 4.134 tisuće kuna (2016.: 4.159 tisuća kuna) odnosi se na depozite za stambene kredite zaposlenicima s preostalim dospijećem dužim od tri godine.

Zajmovi i potraživanja od kupaca djelomično su osigurani bankovnim garancijama i akreditivima. Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja od kupaca klasificiran je kao kratkotrajna imovina.

Dugotrajni dio zajmova i potraživanja iz zemlje i inozemstva

Dospijeće	2017.	2016.
	'000 kn	'000 kn
2018.	-	33.661
2019.	39.388	9.214
2020.	10.983	8.017
2021.	8.548	5.038
2022.	544	-
	<u>59.463</u>	<u>55.930</u>

Stambeni krediti zaposlenicima povezani su s protuvrijednošću eura, a otplata se izvršava umanjnjem mjesečne plaće te su krediti osigurani hipotekama na kuće ili stanove. Potraživanja za prodane stanove i stambeni krediti dodijeljeni ograničenom broju zaposlenika nose fiksnu kamatnu stopu do 5% godišnje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

13 Zalihe

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Sirovine i materijal	84	466
Ugovorena proizvodnja u tijeku	18.870	9.788
Ukupno zalihe	18.954	10.254
Umanjenje vrijednosti	(82)	(458)
	<u>18.872</u>	<u>9.796</u>

Zalihe sa slabim prometom ili zastarjele zalihe otpisane su s obzirom na njihovu procijenjenu naplativu vrijednost kroz umanjeње vrijednosti. Umanjenje vrijednosti uključeno je u ostale operativne troškove u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

14 Potraživanja od kupaca

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Kupci u inozemstvu	77.450	102.847
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja iz inozemstva	14.994	18.452
Ukupno kupci u inozemstvu	<u>92.444</u>	<u>121.299</u>
Kupci u zemlji	59.117	64.088
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja u zemlji	67	-
Ukupno kupci u zemlji	<u>59.184</u>	<u>64.088</u>
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	<u>(7.183)</u>	<u>(10.435)</u>
	<u>144.445</u>	<u>174.952</u>

Potraživanja od kupaca uključuju 4.050 tisuća kuna (2016.: 7.841 tisuću kuna) nefakturirane prodaje.

Promjene rezerviranja za umanjeње vrijednosti zajmova i potraživanja su kako slijedi:

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Na dan 1. siječnja	15.513	7.477
Umanjenje vrijednosti potraživanja tijekom godine	12.715	21.571
Utjecaj diskontiranja dugotrajnih potraživanja	1.956	3.135
Nenaplativa potraživanja otpisana tijekom godine	(13.369)	(11.112)
Ukidanje umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja	(3.233)	(4.901)
Amortizacija diskonta	-	(657)
Na dan 31. prosinca ⁽¹⁾	<u>13.582</u>	<u>15.513</u>

¹⁾ Uključuje rezervu za umanjeње vrijednosti potraživanja od povezanih društava u iznosu od 1.411 tisuća kuna (2016.: 1.585 tisuća kuna)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

15 Ostala potraživanja

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Dani predujmovi	14.375	11.934
Neto potraživanja za PDV /i/	73.745	1.325
Potraživanja za porez po odbitku	884	-
Ostala potraživanja	1.285	1.066
	<u>90.289</u>	<u>14.325</u>

/i/ Uključuje i obračunati PDV u iznosu od 47.734 tisuće kuna nastao temeljem primjene prijenosa porezne obveze na prethodno izdane račune.

16 Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
- Vlasničke vrijednosnice	1.387	1.951
- Ulaganja u otvorene investicijske fondove	83.133	61.042
	<u>84.520</u>	<u>62.993</u>

17 Novac i novčani ekvivalenti

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Gotovina i depoziti po viđenju	159.261	224.725
	<u>159.261</u>	<u>224.725</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

18 Kapital i rezerve

(a) Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2017. godine dionički kapital sastoji se od 1.331.650 (2016.: 1.331.650) odobrenih, izdanih i u cijelosti plaćenih redovnih dionica ukupne registrirane vrijednosti od 133.165 tisuća kuna (2016.: 133.165 tisuća kuna). Nominalna vrijednost dionice je 100 kuna (2016.: 100 kuna). Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na primitak dividende u iznosu izglasanom na Glavnoj skupštini, kao i pravo na jedan glas po dionici na Glavnoj skupštini.

Dioničari na dan 31. prosinca su:

	2017.	2017.	2016.	2016.
	Broj dionica	% vlasništva	Broj dionica	% vlasništva
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	653.473	49,07	653.473	49,07
Mali dioničari	677.931	50,91	676.682	50,82
Vlastite dionice	246	0,02	1.495	0,11
	<u>1.331.650</u>	<u>100,00</u>	<u>1.331.650</u>	<u>100,00</u>

(b) Vlastite dionice

Kupljene dionice smatraju se „vlastitim dionicama“ i redovito se dodjeljuju ključnom poslovođstvu i ostalim zaposlenicima u okviru postojećeg programa vezanog uz vlasničke instrumente iz 2004. godine, kao što je opisano u bilješci 21 (b). Tijekom 2017. godine Matično društvo nije kupilo vlastite dionice.

Kretanja u vlastitim dionicama prikazana su kako slijedi:

	2017. Broj dionica	2016. Broj dionica
Na dan 1. siječnja (bilješka 18 (a))	1.495	3.382
Nabavljeno tijekom godine	-	1.000
Dodijeljeno tijekom godine	(1.249)	(2.887)
Na dan 31. prosinca (bilješka 18 (a))	<u>246</u>	<u>1.495</u>

(c) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve u iznosu od 5% od ukupnog dioničkog kapitala stvorene su tijekom ranijih razdoblja, izdvajanjem 5% neto dobiti tekuće godine, sve dok te rezerve nisu dosegle 5% dioničkog kapitala. Zakonska rezerva može se koristiti za pokrivanje gubitaka ako je za njihovo pokrivanje dobit financijske godine nedostatna ili ako ne postoje druge rezerve. Grupa je dostigla propisanu visinu zakonskih rezervi u 2000. godini te nakon toga nije bilo dodatnih izdvajanja. Zakonske rezerve do 5% ukupnog dioničkog kapitala nisu raspodjeljive.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

18 Kapital i rezerve (nastavak)

(d) Predložena dividenda

Obveza za dividende se ne priznaje dok dividendu ne odobri Glavna skupština dioničara. Na dan 06. lipnja 2017. godine, Glavna skupština odobrila je redovnu dividendu za 2016. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 70,00 kuna po dionici, u ukupnom iznosu od 119.735 tisuća kuna.

Dividende u novcu, odobrene i isplaćene za prethodne godine, bile su kako slijedi:

	2017. '000 kn	2016. '000 kn
90,00 kuna po dionici za 2016. godinu	119.735	-
100,00 kuna po dionici za 2015. godinu	-	132.846
Dividenda plaćena po obvezi iz prethodnih godina	152	-
	<u>119.887</u>	<u>132.846</u>

19 Uzeti zajmovi

	2017 '000 kn	2016 '000 kn
Obveze za zajam (bilješka 2(b))	8.378	8.954
Obveza za dugoročne kredite	3	8
	<u>8.381</u>	<u>8.962</u>

Promjene u obvezama iz financijskih aktivnosti

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	HRK '000
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	-
Ostala nenovčana kretanja	8.962
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>8.962</u>

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

Početna neto knjigovodstvena vrijednost	8.962
Tečajne razlike	(581)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>8.962</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

20 Ostale dugoročne obveze

	2017 ‘000 kn	2016 ‘000 kn
Obveze prema dobavljačima	1.541	2.400
Diskont prema obračunu na neto sadašnju vrijednost	(389)	(358)
Ukupno obveze prema dobavljačima /i/	1.152	2.042
Odgođeni prihod /i/	6.263	14.341
Obveze za izdane garancije (bilješka 2(b))	648	782
Ostale dugoročne obveze (bilješka 2(b))	5.041	7.123
	<u>13.104</u>	<u>24.288</u>

/i/ Dugoročni dio odgođenog prihoda od Ericsson Services d.o.o. (ESK) vezano za petogodišnji ugovor na području upravljanja uslugama s društvom Hrvatski Telekom.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 Primanja zaposlenih

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa nema poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili poslovodstvo. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Uz to, tijekom 2001. godine, Matično društvo potpisalo je dodatak Kolektivnom ugovoru po kojemu zaposlenici imaju pravo na naknadu zbog prijevremenog odlaska u mirovinu.

Grupa isplaćuje jednokratnu otpremninu u iznosu od 8.000 kuna svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu. Grupa isplaćuje i jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u Matičnom društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža. Glavne aktuarske pretpostavke pri određivanju visine obveze za jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2017. godine bile su diskontna stopa od 6% (2016.: 6%) i prosječna stopa fluktuacije zaposlenika od 7,12% (2016.: 4,17%).

Kretanja u dugoročnim primanjima za godine rada bila su sljedeća:

	2017.	2017.	2017.	2016.	2016.	2016.
	Jubilarne nagrade	Umirovlje-nje	Ukupno	Jubilarne nagrade	Umirovlje-nje	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	7.071	1.489	8.560	7.308	1.752	9.060
Obveza kreirana tijekom godine	1.025	358	1.383	933	338	1.271
Obveza iskorištena tijekom godine	(803)	(9)	(812)	(917)	(33)	(950)
Obveza ukinuta tijekom godine	(20)	(535)	(555)	(253)	(568)	(821)
Na dan 31. prosinca	7.273	1.303	8.576	7.071	1.489	8.560

(b) Isplate s temelja dionica

Tijekom 2004. godine, Matično društvo pokrenulo je Program vjernosti, program isplate s temelja dionica prema kojemu poslovodstvo i ostali zaposlenici imaju pravo primiti dionice, a to je pravo uvjetovano ispunjenjem određenog broja godina rada (razdoblje ispunjenja) od datuma odluke o dodjeli.

Matično društvo dodatno dodjeljuje vlastite dionice užem poslovodstvu i ostalim zaposlenicima kao bonus utemeljen na Programu nagrađivanja.

Vlastite dionice raspodjeljuju se izabranim zaposlenicima nakon odobrenja na Glavnoj skupštini dioničara.

Dio programa isplate s temelja dionica iz 2014. godine odnosi se na pravo zaposlenika da kupi određen broj dionica koje su podmirene po fer vrijednosti važećoj na dan kupnje. Matično društvo je u sklopu tog programa prodalo svojim zaposlenicima 372 dionice (2016.: 841 dionicu) i primilo naknadu u iznosu od 389 tisuća kuna (2016.: 980 tisuća kuna). Razlika između kupovne i prodajne cijene dionica koju su zaposlenici platili u iznosu od 35 tisuća kuna (2016.: 123 tisuće kuna) priznata je u zadržanoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 Primanja zaposlenih (nastavak)

(b) Isplate s temelja dionica (nastavak)

Slijedi prikaz kretanja dionica dodijeljenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti:

	2017.	2016.
	Broj dionica	Broj dionica
Na dan 1. siječnja	1.297	4.557
Dodijeljeno	2	-
Preneseno	(1.249)	(2.887)
Isteklo	(25)	(373)
Na dan 31. prosinca	<u>25</u>	<u>1.297</u>

Uvjeti ispunjenja za dionice prema Programu vjernosti su dvije do pet godina rada.

Fer vrijednost usluga primljenih u zamjenu za dodijeljene dionice mjeri se u odnosu na tržišnu cijenu na datum dodjele.

	Broj dodijeljenih dionica	Ponderirana prosječna fer vrijednost po dionici kn
Povlačenje u 2016. godini dionica dodijeljenih 2011. - 2013.	373	1.373,20
Povlačenje u 2017. godini dionica dodijeljenih 2011. - 2013.	25	1.373,20

Tijekom 2017. godine Grupa je priznala rashode u iznosu od 268 tisuća kuna (2016.: 1.262 tisuće kuna) po osnovi isplate s temelja dionica; rashodi su uključeni u troškove osoblja kao što je prikazano u bilješci 6.

22 Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

	2017.	2016.
	'000 kn	'000 kn
Obveze prema dobavljačima	94.783	33.707
Obveze prema zaposlenicima	105.255	92.982
Ostale kratkoročne obveze	20.352	29.724
	<u>220.390</u>	<u>156.413</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

23 Rezerviranja

Kretanja u rezerviranjima bila su kako slijedi:

	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ostala rezerviranja	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2016.	5.428	1.785	2.790	-	10.003
Povećanje rezerviranja	8.568	-	10.471	497	19.536
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(129)	(408)	-	-	(537)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(2.322)	(902)	(9.767)	-	(12.991)
Na dan 31. prosinca 2016.	11.545	475	3.494	497	16.011
Na dan 1. siječnja 2017.	11.545	475	3.494	497	16.011
Povećanje rezerviranja	8	-	6.251	15.504	21.763
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(117)	(475)	-	-	(592)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(2.661)	-	(7.405)	(497)	(10.563)
Na dan 31. prosinca 2017.	8.775	-	2.340	15.504	26.619

Rezerviranje za garancije napravljeno je zbog pokrića očekivanih zahtjeva po garancijama za proizvode prodane tijekom godine. Rezerviranje za penale napravljeno je da bi se pokrila očekivana potraživanja od kupaca u slučaju kašnjenja u isporukama proizvoda i usluga nastalih tijekom godine. Ukinuta rezerviranja za izdane garancije odnose se na istekle garancije, a ukinuta rezerviranja za penale na ukinute ili istekle obveze.

Vođeni načelom opreznosti te na temelju okolnosti i ostalim čimbenicima, uključujući očekivani tijek budućih događanja, provedena su rezerviranja u iznosu od 15.504 tisuće kuna, zbog složenosti projekta na tržištu Zajednice Neovisnih Država.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

24 Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

	2017. ‘000 kn	2016. ‘000 kn
Predumovi od kupaca u zemlji	1.122	96
Predumovi od kupaca u inozemstvu	3.107	19.780
Odgođeni prihodi	103.645	104.905
Odgođeno plaćanje troškova neiskorištenih godišnjih odmora	22.552	21.933
Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama	25.320	31.337
Odgođeno plaćanje ostalih troškova	40.004	34.086
	<u>195.750</u>	<u>212.137</u>

Odgođeni prihodi predstavljaju obveze prema kupcima po ugovorima za koje posao još nije završen, ali su fakture izdane ili je novac primljen te na taj način predstavljaju obvezu izvršavanja usluge ili isporuke materijala.

Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama uglavnom predstavlja troškove po ugovorima o izvršenim uslugama dobavljača ili nekog drugog vanjskog izvođača za koje na datum bilance nije ispostavljena faktura.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima

Za potrebe ovih konsolidiranih financijskih izvještaja, društva se smatraju povezanim ako jedno od njih kontrolira drugo, ako se nalazi pod zajedničkom kontrolom ili ako ima značajan utjecaj na drugo društvo pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa među povezanim društvima, pozornost treba usmjeriti na suštinu tog odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Grupa ima povezane odnose s Ericssonovom grupom kroz 49,07% (2016.: 49,07%) dionica u vlasništvu društva Telefonaktiebolaget LM Ericsson, koje je ujedno i krajnje matično društvo Ericssonove grupe.

Grupa ima i kroz poslovanje povezane odnose s društvom Telefonaktiebolaget LM Ericsson, ovisnim i pridruženim društvima unutar Ericssonove grupe, Nadzornim odborom, Upravom i ostalim izvršnim poslovođstvom.

(a) Ključne transakcije s povezanim društvima

Glavne transakcije s društvima iz Ericssonove grupe mogu se prikazati kako slijedi:

	Telefonaktiebolaget LM Ericsson		Ostala konsolidirana društva Ericssonove grupe		Ukupno	
	2017. '000 kn	2016. '000 kn	2017. '000 kn	2016. '000 kn	2017. '000 kn	2016. '000 kn
<i>Prodaja proizvoda i usluga</i>						
Prihodi od prodaje	-	-	925.800	872.369	925.800	872.369
Ostali prihodi	-	-	318	22.526	318	22.526
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>926.118</u>	<u>894.895</u>	<u>926.118</u>	<u>894.895</u>
<i>Nabava proizvoda i usluga</i>						
Licence	2.712	3.523	18.853	20.890	21.565	24.413
Trošak prodanih proizvoda	-	-	209.554	372.459	209.554	372.459
	<u>2.712</u>	<u>3.523</u>	<u>228.407</u>	<u>393.349</u>	<u>231.119</u>	<u>396.872</u>

Transakcije prodaje proizvoda i usluga direktno su ugovorene između uključenih strana, a dogovarane su na pojedinačnoj osnovi. Grupa plaća (i) naknade za licence za prodaju usluga i proizvoda fiksne telefonije, (ii) korištenje korporativnog zaštitnog znaka (iii) usluge podrške (iv) razvojno-istraživačkih alata te (v) IS/IT naknadu. Naknade za licence plaćaju se po prodanoj jedinici kao postotak prodaje proizvoda i rješenja za područje fiksne telefonije te prodaje usluga.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima (nastavak)

(b) Naknade ključnom poslovodstvu

Ključno poslovodstvo uključuje izvršno poslovodstvo, navedeno na 2. stranici ovih izvještaja, koje se sastoji od člana Uprave i direktora glavnih organizacijskih jedinica.

	2017. '000 kn	2016. '000 kn
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	22.063	22.619
Ostala dugoročna primanja	17	17
	<u>22.080</u>	<u>22.636</u>

Članovi izvršnog posloводства i Nadzornog odbora imali su u vlasništvu 5.076 redovnih dionica na kraju godine (2016.: 4.627 dionica).

Uz to, Grupa je isplatila naknade Nadzornom odboru i Revizorskom odboru u iznosu od 346 tisuća kuna (2016.: 357 tisuća kuna) tijekom 2017. godine.

(c) Stanje obveza i potraživanja za prodane i kupljene proizvode i usluge na kraju godine

Stanje na kraju godine proizašlo iz ključnih transakcija s društvima iz Ericssonove grupe prikazano je kako slijedi:

	Potraživanja		Obveze	
	2017. '000 kn	2016. '000 kn	2017. '000 kn	2016. '000 kn
Telefonaktiebolaget LM Ericsson (LME), Većinski dioničar	10	-	919	1.699
Ostala društva Ericssonove grupe	104.473	88.858	112.159	71.516
	<u>104.483</u>	<u>88.858</u>	<u>113.078</u>	<u>73.215</u>

Grupa je iskazala dugoročno potraživanje (bilješka 12) u iznosu od 1.156 tisuća kuna (2016.: 2.042 tisuće kuna) i dugoročni dio odgođenog prihoda u iznosu od 6.263 tisuće kuna (2016.: 14.341 tisuću kuna) te kratkoročni dio u iznosu od 5.038 tisuća kuna (2016.: 1.700 tisuća kuna) prema Ericsson Services d.o.o. (ESK) vezano za petogodišnji ugovor na području upravljanja uslugama s društvom Hrvatski Telekom.

26 Upravljanje financijskim rizicima

Grupa je, uslijed svojih aktivnosti, izložena čitavom nizu financijskih rizika: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Izloženost valutnom, kamatnom i kreditnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Grupe. Upravljanje rizicima provodi odjel riznice, a glavna mu je uloga aktivno upravljanje ulaganjem viška likvidnosti kao i financijskom imovinom i obvezama te upravljanje i kontrola izloženosti financijskim rizicima. U Grupi postoji i služba za financiranje kupaca, a glavni joj je cilj pronalaženje odgovarajućih rješenja za financiranje kupaca uz posredovanje treće strane i što manji angažman Grupe u pružanju takvih usluga kupcima. Politike upravljanja rizicima, povezane s upravljanjem financijskim instrumentima, mogu se ukratko prikazati kako slijedi:

(a) Valutni rizik

Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjene tečaja. Grupa je izložena promjenama vrijednosti američkog dolara i eura jer je značajan dio potraživanja i inozemnih prihoda iskazan u ovim valutama. Upravljanje ovim rizikom svodi se na, koliko je to moguće, usklađivanje priljeva u nekoj valuti s odljevima u istoj valuti. Grupa može sklapati terminske ugovore za kupnju strane valute kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz operativnih novčanih tokova.

Ako bi se na dan 31. prosinca 2017. godine euro i američki dolar smanjio/povećao za 1% u odnosu na kunu (2016.: 1%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 2.364 tisuće kuna manja/veća (2016: 2.730 tisuća kuna), uglavnom kao rezultat dobitka/gubitka od tečajnih razlika pri preračunavanju novca i novčanih ekvivalenata, depozita, obveza prema dobavljačima, potraživanja od kupaca i financiranja kupaca iz eura u kunu.

Grupa je i dalje usmjerena na osiguravanje prirodnih mehanizama zaštite i aktivno upravljanje valutama te na minimiziranje utjecaja promjene valutnih tečajeva. Grupa je izložena promjenama tečaja strane valute kao što je prikazano u tabeli u nastavku.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(a) Valutni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju promjene vrijednosti valuta te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2017.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	4.134	68.918	-	73.052	9.822	82.874
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	121.089	57.155	2.060	180.304	159.899	340.203
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	84.520	84.520
Novac i novčani ekvivalenti	77.116	10.371	6.233	93.720	65.541	159.261
	202.339	136.444	8.293	347.076	319.782	666.858
Zajmovi	-	8.378	-	8.378	3	8.381
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	31.780	14.898	469	47.147	299.953	347.100
	31.780	23.276	469	55.525	299.956	355.481
Valutna neusklađenost	170.559	113.168	7.824	291.551	19.826	311.377

2016.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	4.159	73.831	-	77.990	3.170	81.160
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	118.336	72.935	1.876	193.147	86.160	279.307
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	62.993	62.993
Novac i novčani ekvivalenti	124.313	37.844	166	162.323	62.402	224.725
	246.808	184.610	2.042	433.460	214.725	648.185
Uzeti zajmovi	-	8.954	-	8.954	8	8.962
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	62.825	18.700	284	81.809	193.766	275.575
	62.825	27.654	284	90.763	193.774	284.537
Valutna neusklađenost	183.983	156.956	1.758	342.697	20.951	363.648

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Budući da Grupa uglavnom financira kupce po fiksnim kamatnim stopama, samo je manji dio financiranja kupaca podložan mogućim promjenama u tržišnim kamatnim stopama, te je rizik od promjena tržišnih kamatnih stopa relativno nizak. Grupa ujedno ima i dane depozite u financijskim institucijama po promjenjivim kamatnim stopama.

Na dan 31. prosinca 2017. godine:

- da se efektivna kamatna stopa na eurske depozite povećala/smanjila za 1% (2016.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih depozita, 34 tisuće kuna veća/manja (2016.: 33 tisuće kuna);
- da se efektivna kamatna stopa na kunske depozite povećala/smanjila za 1% (2016.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi ulaganja u investicijske fondove, 0 tisuća kuna veća/manja (2016.: 488 tisuća kuna).

Sljedeća tabela prikazuje godišnje prosječne kamatne stope izloženosti financijske imovine i obveza:

	2017. Prosječne kamatne stope	2016. Prosječne kamatne stope
	%	%
Zajmovi i potraživanja	2,73	2,60
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	0,11	0,21

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku vidljiva je analiza utjecaja promjene vrijednosti kamatnih stopa te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2017.								Fiksna kamat- na stopa
	Beskatnatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	53.831	-	774	414	-	4.134	59.153	23.721
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	340.203	-	-	-	-	-	340.203	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	84.520	-	-	-	-	-	84.520	-
Novac i novčani ekvivalenti	-	159.261	-	-	-	-	159.261	-
	478.554	159.261	774	414	-	4.134	643.137	23.721
Uzeti zajmovi*	8.381	-	-	-	-	-	8.381	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	347.100	-	-	-	-	-	347.100	-
	355.481	-	-	-	-	-	355.481	-
Kamatna neusklađenost	123.073	159.261	774	414	-	4.134	287.656	23.721

*uključene kamate u iznosu od 3 tisuće kuna

2016.								Fiksna kamat- na stopa
	Beskatnatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	48.447	-	1.023	1.812	1.155	4.765	57.202	23.958
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	279.327	(20)	-	-	-	-	279.307	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	62.993	-	-	-	-	-	62.993	-
Novac i novčani ekvivalenti	-	224.725	-	-	-	-	224.725	-
	390.767	224.705	1.023	1.812	1.155	4.765	624.227	23.958
Uzeti zajmovi	8.962	-	-	-	-	-	8.962	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	275.575	-	-	-	-	-	275.575	-
	284.537	-	-	-	-	-	284.537	-
Kamatna neusklađenost	106.230	224.705	1.023	1.812	1.155	4.765	339.690	29.958

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(c) Cjenovni rizik

Grupa ima određenu izloženost cjenovnom riziku dužničkih vrijednosnica usprkos malom obujmu ulaganja, a one su u bilanci klasificirane po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (investicijski fondovi).

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neispunjavanja obveza jedne strane u financijskom instrumentu, a što bi moglo prouzročiti nastanak financijskog gubitka drugoj strani. Značajan rizik povezan je s visokom razinom potraživanja vezanih uz financiranje kupaca.

U interne direktive upravljanja kreditnim rizicima ugrađene su tijekom 2015. godine strože odredbe koje uključuju koncept strukturiranog upravljanja kreditnim rizicima te primjenu alata za procjenu kreditnih rizika.

Unutar Riznice Grupe uspostavljena je nova funkcija upravljanja kreditima koja će Grupi biti od dodatne pomoći u upravljanju kreditnim rizikom. Novi se kupci prihvaćaju nakon što su zadovoljili detaljan pregled kreditne sposobnosti te nakon sagledavanja kreditnog rizika zemlje. Preostala se potraživanja pregledavaju kvartalno ili godišnje ovisno o kategoriji rizika. Gubici od umanjenja vrijednosti izračunavaju se diskontiranjem potraživanja. Nadalje, prisutan je rizik koncentracije potraživanja jer Grupa ima značajan udio potraživanja od nekolicine kupaca. Na dan 31. prosinca 2017. godine pet najvećih kupaca predstavlja 47% ukupne neto vrijednosti potraživanja (2016.: 48%). Grupa smatra da najveću izloženost ovom riziku predstavlja iznos potraživanja od kupaca (bilješke 12 i 14) i ostalih potraživanja (bilješka 15), bez umanjenja vrijednosti za sumnjiva potraživanja. Analiza dospijeća ovih potraživanja vidljiva je u tabeli ročnosti u daljnjem tekstu ove bilješke.

Akreditivi se koriste kao metoda za osiguranje plaćanja od strane kupaca koji posluju na određenim tržištima, osobito na tržištima koja se nalaze u nestabilnom političkom i/ili gospodarskom okruženju. Banke potvrđuju akreditive, čime se smanjuje politička i komercijalna izloženost kreditnom riziku.

Prije odobrenja novih sredstava za financiranje kupaca obavlja se interna procjena kreditnog rizika kako bi se procijenila kreditna sposobnost (za politički i gospodarski rizik) svake transakcije. Ponovne procjene kreditne sposobnosti za svakog se kupca redovito obavljaju.

Sva potraživanja od kupaca čija je naplata duža od 179 dana Grupa definira kao financiranje kupaca. Kako bi osigurala smanjenu izloženost riziku, Grupa usko surađuje s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak te partnerskim bankama. Rezerviranja koja se odnose na izloženost riziku vezanom uz financiranje kupaca utvrđuju se samo kada se mogu pouzdano mjeriti i kada se, nakon što je financijski aranžman stupio na snagu, pojave određeni događaji koji bi mogli imati negativan utjecaj na sposobnost i/ili spremnost zajmoprimca za otplaćivanje preostalog duga. Navedeni događaji mogu biti politički (u pravilu izvan kontrole zajmoprimca) ili komercijalni, npr. oslabljena kreditna sposobnost zajmoprimca.

Osiguranja sredstava za financiranje kupaca u pravilu uključuju zalog nad opremom i zalog nad određenom imovinom zajmoprimca. Ako je dostupno, može se ugovoriti i pokriće rizika od strane treće osobe. „Pokriće rizika od strane treće osobe“ znači da je banka, izвозno-kreditna agencija ili druga financijska ustanova izdala garanciju koja pokriva kreditni rizik. To također može biti i prijenos kreditnog rizika u okviru tzv. „sekundarnog aranžmana“ s bankom, pri čemu banka preuzima odgovornost za kreditni rizik i financiranje onoga dijela koji ona pokriva. Pokriće kreditnog rizika od strane treće osobe također može izdati i osiguravajuće društvo.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju starosnu strukturu i sumarni prikaz dospjeća svih dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2017. godine.

Tabela 1	Dospjeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca					
	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2017.						
Inozemna potraživanja	520	65.448	26.476	52.331	5.580	150.355
Domaća potraživanja	2.128	55.006	1.983	67	-	59.184
Potraživanja od povezanih društava*	4.584	91.698	9.613	1.551	-	107.446
	7.232	212.152	38.072	53.949	5.580	316.985

*uključen dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 1.552 tisuće kuna

2016.						
Inozemna potraživanja	2.848	62.407	56.044	43.065	9.943	174.307
Domaća potraživanja	1.761	59.450	2.877	523	-	64.611
Potraživanja od povezanih društava*	8.027	77.588	4.827	2.400	-	92.842
	12.636	199.445	63.748	45.988	9.943	331.760

* uključeni dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 2.400 tisuća kuna

Tabela 2	Starosna struktura ukupno dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca				
	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2017.					
Inozemna potraživanja	520	-	-	-	520
Domaća potraživanja	2.067	61	-	-	2.128
Potraživanja od povezanih društava	3.333	971	195	85	4.584
	5.920	1.032	195	85	7.232
2016.					
Inozemna potraživanja	2.656	192	-	-	2.848
Domaća potraživanja	1.677	84	-	-	1.761
Potraživanja od povezanih društava	6.750	1.040	120	117	8.027
	11.083	1.316	120	117	12.636

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 3

2017.	Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca (vezano uz dospjele stavke)				Ukupno
	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Inozemna potraživanja	520	13.256	-	-	13.776
Domaća potraživanja	2.128	1.068	47	-	3.243
Potraživanja od povezanih društava	4.584	80.441	1.508	-	86.533
	7.232	94.765	1.555	-	103.552
2016.					
Inozemna potraživanja	2.848	19.357	624	-	22.829
Domaća potraživanja	1.761	13.145	2.007	-	16.913
Potraživanja od povezanih društava	8.027	68.745	4.827	-	81.599
	12.636	101.247	7.458	-	121.341

Dospjeli zajmovi i potraživanja od kupaca, ali bez umanjenja vrijednosti

Tabela 4

2017.	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Inozemna potraživanja	520	-	-	-	520
Domaća potraživanja	2.067	61	-	-	2.128
Potraživanja od povezanih društava	2.487	635	194	-	3.316
	5.074	696	194	-	5.964
2016.					
Inozemna potraživanja	2.656	192	-	-	2.848
Domaća potraživanja	1.677	84	-	-	1.761
Potraživanja od povezanih društava	3.635	294	84	-	4.013
	7.968	570	84	-	8.622

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti, koji se smatra rizikom financiranja, je rizik od poteškoća s kojima se Grupa može susresti u prikupljanju sredstava za podmirivanje obveza povezanih s financijskim instrumentima. Kako Grupa nema značajnih obveza u financijskim instrumentima, rizik proizlazi samo iz svakodnevnih aktivnosti. Grupa je veliku pozornost obratila na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene te prilagođavajući mjesečne planove. Zbog povoljne likvidne pozicije Grupe, ovaj se rizik smatra niskim. Donja tabela daje prikaz ročnosti i neusklađenosti koja iz toga proizlazi.

Grupa je s našim najvažnijim bankama dogovorila mogućnost „revolving“ kreditiranja u slučaju izvanredne potrebe za financiranjem. Na dan 31. prosinca 2017. godine ta mogućnost još nije bila korištena.

2017.	Manje od 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	761	3.336	11.472	62.931	4.374	82.874
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	243.762	72.285	23.456	700	-	340.203
Kratkotrajna financijska imovina	84.520	-	-	-	-	84.520
Novac i novčani ekvivalenti	159.013	-	248	-	-	159.261
	488.056	75.621	35.176	63.631	4.374	666.858
Uzeti zajmovi	-	-	-	8.381	-	8.381
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	57.791	275.357	849	13.103	-	347.100
	57.791	275.357	849	21.484	-	355.481
Neusklađenost ročne strukture	430.265	(199.736)	34.327	42.147	4.374	311.377

2016.	Manje od 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	10	5.070	13.853	57.947	4.280	81.160
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	142.599	43.166	92.758	784	-	279.307
Kratkotrajna financijska imovina	62.993	-	-	-	-	62.993
Novac i novčani ekvivalenti	224.725	-	-	-	-	224.725
	430.327	48.236	106.611	58.731	4.280	648.185
Uzeti zajmovi	-	-	-	8.962	-	8.962
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	164.134	83.373	3.780	24.288	-	275.575
	164.134	83.373	3.780	33.250	-	284.537
Neusklađenost ročne strukture	266.193	(35.137)	102.831	25.481	4.280	363.648

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(f) Procjena fer vrijednosti

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuje se po fer vrijednosti na datum bilance. Fer vrijednost procjenjuje se na temelju njezine kotirane cijene na aktivnom tržištu na datum bilance koja predstavlja input razine 1 (bilješka 17).

Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene lako i redovito dostupne putem razmjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine, cijene usluga ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema tržišnim uvjetima. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za financijsku imovinu Grupe je trenutna cijena ponude. Ne postoji financijska imovina izvedena iz inputa razine 2 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti temeljem vidljivih tržišnih podataka odnosno iz inputa razine 3 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti bez vidljivih tržišnih podataka.

Glavni financijski instrumenti Grupe koji se ne vode po fer vrijednosti su novac i novčani ekvivalenti, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajni zajmovi i potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te uzeti zajmovi. Fer vrijednosti financijskih instrumenata i knjigovodstvene vrijednosti u bilanci su kako slijedi:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriзнata dobit/ (gubitak)	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriзнata dobit/ (gubitak)
	2017.	2017.	2017.	2016.	2016.	2016.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	82.874	82.366	(508)	81.160	82.617	1.457
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	340.203	340.185	(18)	279.307	279.275	(32)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	84.520	84.520	-	62.993	62.993	-
Novac i novčani ekvivalenti	159.261	159.261	-	224.725	224.725	-
Uzeti zajmovi	(8.381)	(8.381)	-	(8.962)	(8.962)	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(347.100)	(347.100)	-	(275.575)	(275.575)	-
	<u>311.377</u>	<u>310.851</u>	<u>(526)</u>	<u>363.648</u>	<u>365.073</u>	<u>1.425</u>

Fer vrijednost zajmova i potraživanja te fer vrijednost uzetih kamatonosnih zajmova izračunavaju se prema najboljoj procjeni posloводства budućih diskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata, koristeći tržišnu stopu sličnih instrumenata kao diskontnu stopu na datum bilance. Fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti bitno se ne razlikuju iz razloga što su zajmovi i dugotrajna potraživanja ugovoreni po tržišnim stopama koje značajno ne odstupaju od tržišne cijene s kraja izvještajne godine. Kratkotrajna financijska imovina, uključujući derivative, iskazana je po fer vrijednosti utemeljenoj na tržišnoj cijeni na datum bilance bez odbitka transakcijskih troškova.

Iskazana knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata te depozita kod banaka približna je njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost po amortiziranom trošku potraživanja od kupaca i obveza s preostalim dospjećem manjim od jedne godine, koji su podložni normalnim uvjetima poslovanja, približna je njihovim fer vrijednostima. Sljedeće kamatne stope, raspoložive na tržištu za slične financijske instrumente, korištene su pri određivanju fer vrijednosti:

	2017.	2016.
Zajmovi i potraživanja	0,80%	1,40%

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(g) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe vezani uz upravljanje kapitalom su sljedeći:

- očuvati sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja kao i da nadalje ostvaruje dobit za dioničare i ostale interesne skupine;
- osigurati odgovarajuće izvore kapitala, koliko god je to moguće, kroz zadržanu dobit;
- održavati bilancu s odgovarajućim udjelom likvidnih novčanih sredstava i kratkotrajne imovine te vlastitog kapitala i drugih ulaganja;
- osigurati, prema potrebi, rezervne varijante financiranja.

Grupa stvara dovoljno novčanih sredstava iz vlastitog poslovanja za podmirenje obveza u dospelosti, za financiranje kupaca ako je to potrebno i ispunjavanje planiranih investicija te za isplatu dividende.

Grupa nadzire kapital korištenjem zakonom propisane minimalne razine kapitala. Dionički kapital objavljen je u bilješci 18 uz konsolidirane financijske izvještaje.

27 Obveze po operativnom najmu

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	Operativni najmovi
2018.	9.689
2019.	1.937
2020. i kasnije	-
	11.626